

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών**

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Γεωπολιτική Ανάλυση, Γεωστρατηγική Σύνθεση και Σπουδές Άμυνας και Διεθνούς Ασφάλειας

Διεύθυνση: ΚΑΠΛΑΝΩΝ 6, 10680 Αθήνα

Αθήνα, 30/11/2015

Πληροφορίες: Γ. Κουλούρη

Τηλέφωνο: 210-3689579

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΠΜΣ

Αξιότιμες κυρίες, Αξιότιμοι κύριοι,

Ενημερώνουμε πως, ο **Δρ. Μάρκος Τρούλης** πρόκειται να δώσει μία σειρά πέντε (5) διαλέξεων, σχετικά με την «**Νεορεαλιστική Προσέγγιση στις Διεθνείς Σχέσεις**».

Πρόγραμμα διαλέξεων:

- (1) Τρίτη 8 Δεκεμβρίου 2015 (17:00-19:00)
- (2) Τρίτη 15 Δεκεμβρίου 2015 (17:00-19:00)
- (3) Τρίτη 22 Δεκεμβρίου 2015 (17:00-19:00)
- (4) Τρίτη 12 Ιανουαρίου 2016 (17:00-19:00)
- (5) Τρίτη 19 Ιανουαρίου 2016 (17:00-19:00)

Η συμμετοχή στην σειρά των διαλέξεων δε θα βαθμολογηθεί, εντούτοις, δεδομένου ότι το περιεχόμενό της αποτελεί χρησιμότετο προσεγγιστικό εργαλείο για τους φοιτητές, η παρακολούθησή της συνιστάται, αφού κρίνεται ως εξαιρετικά εποικοδομητική.

Επισυνάπτεται το Syllabus των διαλέξεων.

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, (ΠΜΣ)
«Γεωπολιτική Ανάλυση, Γεωστρατηγική Σύνθεση και Σπουδές Άμυνας και
Διεθνούς Ασφάλειας»**

SYLLABUS

Γνωστικό αντικείμενο: Νεορεαλιστική προσέγγιση της θεωρίας διεθνών σχέσεων
Διαλέκτης: Δρ. Μάρκος Τρούλης

Σκοπός των διαλέξεων: Η αποκωδικοποίηση των κεντρικών εκδοχών της νεορεαλιστικής προσέγγισης της θεωρίας διεθνών σχέσεων, ήτοι του αμυντικού και του επιθετικού ρεαλισμού, συνιστά το μείζον σκοπό των διαλέξεων. Οι συγκεκριμένες προσεγγίσεις, κατ' αντιστοιχία του Kenneth Waltz και του John Mearsheimer, έχουν αποτελέσει την προμετωπίδα της σύγχρονης διεθνολογικής σκέψης. Κατ' επέκταση, έχουν επηρεάσει, σε αξιοσημείωτο βαθμό, τις ακαδημαϊκές συζητήσεις περί μείζονων ζητημάτων της διεθνούς πολιτικής όπως, επί παραδείγματι, ο ρόλος και η στρατηγική συμπεριφορά των Μεγάλων Δυνάμεων, η σημασία του διεθνούς συστήματος ως διαμορφωτική συνιστώσα της κρατικής συμπεριφοράς ή η αποκρυπτογράφηση των κυρίων αιτιών πολέμου. Συνεπώς, σκοπείται αφ' ενός η θεωρητική συζήτηση και περιγραφή της φιλοσοφικής αξίας της νεορεαλιστικής προσέγγισης και αφ' ετέρου η σύνδεση αυτής με σημαντικά ιστορικά ή συγκαιρινά ζητήματα της διεθνούς πολιτικής.

Περιεχόμενο των διαλέξεων: Πρόκειται για μια σειρά πέντε διαλέξεων, μέσω της οποίας περιγράφονται οι καταβολές της νεορεαλιστικής προσέγγισης και οι σύγχρονες εκδοχές της. Η πρώτη διάλεξη αφορά εν γένει τον πολιτικό ρεαλισμό, όπως αυτός νοηματοδοτείται μέσω της θουκυδίδειας ανάλυσης και τυποποιήθηκε από τον Edward Carr, ενώ αποτυπώνονται τα τρία επίπεδα ανάλυσης των διεθνών σχέσεων. Η δεύτερη και η τρίτη διάλεξη σχετίζονται με το έργο του Kenneth Waltz και τη διατύπωση του αμυντικού ρεαλισμού. Τοιουτοτρόπως, υπογραμμίζεται η συνεισφορά του όσον αφορά τη θέση και τη σημασία της δομής του διεθνούς συστήματος. Τέλος, κατά την τέταρτη και την πέμπτη διάλεξη, επεκτεινόμαστε στον επιθετικό ρεαλισμό του John Mearsheimer δίδοντας έμφαση στις ειδοποιούς διαφορές του με την ανάλυση του δασκάλου του, καθώς και στις περιπτώσιολογικές μελέτες, τις οποίες επικαλείται προς επίρρωση της θεωρητικής προσέγγισής του.

Θεματικές ενότητες (διαλέξεις):

1. **Βασικά σημεία του πολιτικού ρεαλισμού και τα τρία επίπεδα ανάλυσης των διεθνών σχέσεων.** (2 ώρες).
2. **Η εισαγωγή της έννοιας της δομής του διεθνούς συστήματος από τον Kenneth Waltz.** (2 ώρες).
3. **Περιεχόμενο και συμπεράσματα του αμυντικού ρεαλισμού.** (2 ώρες).
4. **Περιεχόμενο και συμπεράσματα του επιθετικού ρεαλισμού.** (2 ώρες).
5. **Στρατηγική στον John Mearsheimer και επισκόπηση των χρησιμοποιούμενων εμπειρικών στοιχείων.** (2 ώρες).

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Ελληνόγλωσση:

- Ήφαιστος, Π. (2005) *Ιστορία, θεωρία και πολιτική φιλοσοφία των διεθνών σχέσεων*. 7^η εκδ. Αθήνα: Ποιότητα.
- Ήφαιστος, Π. (2009) *Οι διεθνείς σχέσεις ως αντικείμενο επιστημονικής μελέτης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό: Διαδρομή, περιεχόμενο και γνωσιολογικό υπόβαθρο*. 4^η εκδ. Αθήνα: Ποιότητα.
- Θουκυδίδης (2005) *Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου (μετάφραση Άγγελου Βλάχου)*. 8^η εκδ. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας.
- Κουσκουβέλης, Η. (2004) *Εισαγωγή στις διεθνείς σχέσεις*. 2^η εκδ. Αθήνα: Ποιότητα.
- Μάζης, Ι. (2012) *Μεταθεωρητική κριτική διεθνών σχέσεων και γεωπολιτικής: Το νεοθετικιστικό πλαίσιο*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Πλατιάς, Α. (2002) *Διεθνείς σχέσεις και στρατηγική στον Θουκυδίδη*. 3^η εκδ. Αθήνα: Εστία.
- Carr, E.H. (2000) *Η εικοσαετής κρίση 1919-1939: Εισαγωγή στη μελέτη των διεθνών σχέσεων*. 2^η εκδ. Αθήνα: Ποιότητα.
- Gilpin, R. (2006) *Πόλεμος και αλλαγή στη διεθνή πολιτική*. 4^η εκδ. Αθήνα: Ποιότητα.
- Mearsheimer, J. (2007) *Η τραγωδία της πολιτικής των μεγάλων δυνάμεων*. 3^η εκδ. Αθήνα: Ποιότητα.
- Waltz, K. (2011) *Θεωρία διεθνούς πολιτικής*. Αθήνα: Ποιότητα.
- Waltz, K. (2011) *Ο άνθρωπος, το κράτος και ο πόλεμος*. Αθήνα: Ποιότητα.

Ξενόγλωσση:

- Art, R. and Jervis, R. (eds.) (2007) *International politics: Enduring concepts and contemporary issues*. 8th ed. New York: Pearson Longman.
- Elman, C. (2004) Extending offensive realism: The Louisiana Purchase and America's rise to regional hegemony. *American political science review*, 98 (4), σελ. 563-576.
- Grieco, J. (1988) Anarchy and the limits of cooperation: a realist critique of the newest liberal institutionalism. *International organization*, 42 (3), σελ. 485-507.
- Griffiths, M, O'Callaghan, T. and Roach, S.C. (2008) *International relations: The key concepts*. 2nd ed. London: Routledge.
- Hanami, A.K. (ed.) (2003) *Perspectives on structural realism*. New York: Palgrave MacMillan.
- Keohane, R. (ed.) (1986) *Neorealism and its critics*. New York: Columbia university press.
- Labs, E. (1997) Beyond victory: Offensive realism and the expansion of war aims. *Security studies*, 6 (4), σελ. 1-49.
- Layne, C. (2002) The Poster Child for offensive realism: America as a global hegemon. *Security studies* 12 (2), σελ. 120-163.
- Mearsheimer, J. (1990) Back to the future: Instability in Europe after the Cold war. *International security*, 15 (1), σελ. 5-56.
- Mearsheimer, J. (1995) The false promise of international institutions. *International security*, 19(3), σελ. 5-49.

- Platias, A.G. and Koliopoulos, C. (2010) *Thucydides on strategy: Grand strategies in the Peloponnesian war and their relevance today*. London: Hurst and company.
- Snyder, G. (2002) Mearsheimer's world – Offensive realism and the struggle for security: A review essay. *International security*, 27 (1), σελ. 149-173.
- Taliaferro, J.W. (2001) Security seeking under anarchy: Defensive realism revisited. *International security*, 25 (3), σελ. 128-161.
- Walt, S. (1998) International relations: One world, many theories. *Foreign policy*, 110, σελ. 29-32 & 34-46.
- Waltz, K. (1997) Evaluating theories. *American political science review*, 91 (4), σελ. 913-917.
- Waltz, K. (2000) Structural realism after the Cold War. *International security*, 25 (1), σελ. 5-41.
- Wang, Y. (2004) Offensive realism and the rise of China. *Issues & Studies*, 40 (1), σελ. 173-201.